

[Erik Eriksen.]

stående, som ikke kender det radikale venstre, måtte spørgsmålet om regeringsdannelse forekomme ret simpelt: det måtte ende med en liberal regering.

Men så begyndte det særeste koglespil i mands minde. Jeg skal ikke trætte med en gennemgang af alle regeringsforhandlingernes faser — det er jo i øvrigt kun visse af dem, jeg har kendskab til — men jeg vil gerne søge at kaste et strejfflys hen over de forhold, der hindrede dannelsen af en liberal regering.

Udgangspunktet er her det kendte radikale, at partiet ikke ønsker befolkningen opdelt i to blokke. Man nævner her på den ene side socialdemokratiet, på den anden side venstre og de konservative. Men således skal det ikke forstås i praksis. Der gælder det nemlig kun om at forhindre den ene blokdannelse, nemlig det gode samarbejde mellem venstre og det konservative folkeparti. Samarbejder det radikale venstre med socialdemokratiet, er der følgende ikke tale om nogen blokdannelse, så er der tale om et samarbejde mellem brede lag i befolkningen, og hvad man i øvrigt kan finde på at sige. Tænkte man sig derimod et samarbejde mellem venstre, det konservative folkeparti og det radikale venstre, ja, så ville det netop være et led i blokformationen, således som det ærede medlem hr. Helge Larsen nærmere har beskrevet det i en artikel i Skive Folkeblad. Jeg er aldeles overbevist om, at vælgerne ikke kan se logikken i denne påstand, men den er en realitet, det kan jeg forsikre for. Derfor ønskede de radikale ikke at modtage et tilbud om en bred liberal regering. De afviste tanken blankt. På det grundlag ville de end ikke drøfte, om der var mulighed for at opstille et liberalt arbejdsprogram. En liberal regering, hvori det konservative folkeparti havde repræsentanter, var for det radikale parti en helt umulig tanke. Der var altså ingen realitet i den udtalelse, den højtærede økonomiminister som ordfører kom med, da vi havde den politiske debat her i tinget lige inden valget. Jeg må gentage den, for jeg synes, den er interessant:

„Hvis venstre og de konservative vil være med til at gennemføre de ting, der blev fremført på Nyborg Strand, de programpunkter, om man vil kalde det så-

dan, og socialdemokratiet ikke vil, vil vi gennemføre dem sammen med venstre og de konservative.“

Jeg ved ikke, hvorfor den daværende radikale ordfører udtrykte sig således. Det kan da ikke være af ængstelse for at støde de vælgere, der ønskede en anden regering end den, vi nu har fået.

Jeg kunne til en vis grad forstå, hvis man fra radikal side ikke ønskede at indtræde i en bred liberal regering, men det kan ikke være saglige grunde, der tvang dem til at sidde valgdagens tale overhørig og modsætte sig, at venstre og det konservative folkeparti genoptog det saglige regerings-samarbejde, vi havde fra 1950 til 1953. Det har bestemt heller ikke været for at gøre venstre en vennetjeneste.

Måske kan vi under denne debat få en forklaring på, hvorfor det radikale venstre ikke ønskede så meget som at prøve mulighederne for en bred liberal regering, men hellere ville samarbejde med det socialdemokrati, hvis økonomiske politik er kommet så afgørende til kort i to regeringsperioder i efterkrigsårene.

De radikale var så venlige at henvende sig til mig og tilbyde mig regeringsledelsen, som det så magtfuldkomment er udtrykt, men de ville så sandelig bestemme, hvem jeg optog i den regering, jeg skulle danne. Jeg kunne være nok så enig med de konservative medarbejdere, som jeg havde lært at sætte stor pris på i det saglige politiske arbejde — de måtte ikke være med. Jeg måtte danne en regering, der direkte byggede på 46 mandater i folketinget, men ikke en, der byggede på 76.

Må jeg et øjeblik vende tilbage til artiklen af det ærede medlem hr. Helge Larsen. Han betvivler i denne artikel, at en venstre-konservativ regering ville have evnet — nu citerer jeg —: „at etablere det samarbejde med socialdemokratiet og arbejderbevægelsen, som dog må formodes at være væsentligt for, at en økonomisk saneringspolitik skal lykkes.“ Undskyld, jeg siger det, men det kan hverken det ærede medlem eller hans parti vide noget som helst om, for hans parti hindrede, at det overhovedet kom til et forsøg.

Hvis jeg et øjeblik må foregribe begivenhedernes gang, vil jeg gerne nævne, at der nu — sådan må jeg se på det — er